

N:o 4.

Ank. till Riksd. kansli den 8 febr. 1895, kl. 4 e. m.

Utlåtande, angående regleringen af utgifterna under riksstatens tredje hufvudtitel, omfattande anslagen till utrikesdepartementet.

(1:a U. A.)

Ordinarie anslag.

1:o. I afseende å regleringen af utgifterna å denna hufvudtitel för år 1896 har Kongl. Maj:t, med hänvisning till det vid den kongl. propositionen angående statsverkets tillstånd och behof fogade statsrådsprotokollet öfver utrikesdepartementsärenden den 14 januari innevarande år, föreslagit, att nedannämnda ordinarie anslag måtte af Riksdagen anvisas, att utgå emot nu gällande redovisningsskyldighet samt med samma rätt till deras användande och under enahanda vilkor som hittills, nemligen:

Angående ordinarie anslagen.

Kabinettskassans utgifter:

[1.] departementschefen, ministern för utrikes ärendena	kronor	24,000:	—
[2.] utrikesdepartementet	»	27,495:	—
[3.] ministerstaten	»	337,941:	—
[4.] militärattachéer	»	8,471:	—
[5.] skrifmaterialier, expenser och extra utgifter	»	45,893:	—
		443,800:	—
	transport kronor	443,800:	—

transport kronor 443,800: —

Konsulskassans utgifter:

[6.] utrikesdepartementet kronor	7,525: —	
[7.] konsulsstaten..... »	223,482: —	
[8.] skrifmaterialier, expen- ser och extra utgifter	15,285: —	246,292: —
eller efter afdrag af hvad som häraf beräknas kunna bestridas af inflytande konsulat- och expeditionsafgifter	86,292: —	160,000: —
		<u>summa kronor 603,800: —</u>

Utgifter, som bestridas af svenska statsverket allena:

[9.] svenska kyrkan i Paris..... »	2,950: —
	<u>tillsammans kronor 606,750: —</u>

Uti en inom Första Kammaren väckt motion (n:o 15) har friherre *Klinckowström* yrkat:

1:o att Riksdagen måtte bevilja ett extra anslag af 91,800 kronor för att ersätta statskontoret den utgift af under hand varande medel, kontoret, enligt kongl. brefvet den 6 augusti 1894, gjort för att godtgöra utrikesdepartementet den anpart, som norska staten vägrat utbetala till kabinettskassan för de sex sista månaderna af året 1894;

2:o att Riksdagen måtte bevilja till utrikesdepartementet för hela året 1895, på *extra* stat, ett anslag af 183,600 kronor för att ersätta den förlust departementet skulle vidkännas, i fall norska Stortinget skulle vägra att äfven under året 1895 utbetala sin anpart till kabinettskassan;

3:o att Riksdagen ville för statsregleringen året 1896 och för den händelse vare sig norska staten äfven under året 1896 vägrade utbetala sin anpart till den svenska kabinettskassan, eller att vid denna tid föreningen af de båda länderna upphört, ersätta den brist i anslaget, som då uppstode, på det sätt:

a) att utrikesdepartementets årliga anslag ökades med 100,000 kronor på *extra* stat;

b) att återstoden af bristen ersattes dels genom en lämplig nedsättning i de till ministerstaten hörande embets- och tjenstemäns löner, dels genom *sammanslagning* af ministerplatserna i Berlin och Wien, samt i Madrid och

Lissabon; och *dels* genom indragning af de nuvarande militärattachébefattningarna.

Uti två inom Andra Kammaren väckta motioner har föreslagits *dels* af herrar *P. Norberg* och *P. Truedsson*, med hvilka herr *John Olsson* med flere instämt (motion n:o 123), att Riksdagen måtte besluta att nedsätta det af Kongl. Maj:t till ministerstaten begärda anslag, 337,941 kronor, med 40,000 kronor, *dels ock* af herr *E. Wavrinsky*, med hvilken herr *Fridtjuv Berg* med flere instämt (motion n:o 14), att Riksdagen ville hos Kongl. Maj:t begära, det fullständig utredning rörande eventuellt svenskt konsulatväsen måtte verkställas och snarast möjligt föreläggas Riksdagen; samt att Riksdagen måtte för ändamålet till Kongl. Maj:ts förfogande ställa ett anslag af 5,000 kronor.

I afseende å de skäl, som motionärerna till stöd för sina berörda framställningar anfört, får utskottet hänvisa till motionerna.

Hvad först angår regleringen af de ordinarie utgifterna under denna hufvudtitel för år 1896 har, såsom vid jemförelse mellan nu gällande rikstat och förenämnda af Kongl. Maj:t äskade anslag framgår, Kongl. Maj:t beträffande anslagen till kabinettskassans utgifter och de utgifter, som bestridas af svenska statsverket allena, icke ifrågasatt någon förändring samt i afseende å konsulskassans utgifter föreslagit endast en annan uppställning, hvilken emellertid icke heller förändrar slutsumman af anslagen till denna kassas utgifter. Deremot hafva herrar *Norberg* och *Truedsson* föreslagit en nedsättning af de till ministerstaten begärda anslag med 40,000 kronor, samt friherre *Klinckowström*, som bland annat yrkat, att Riksdagen måtte för år 1896 ersätta den brist uti ifrågavarande anslag, som kunde uppkomma genom att Norges bidrag till kabinettskassan uteblefve, föreslagit, att bristen skulle ersättas, förutom med ett extra anslag å 100,000 kronor, genom nedsättning i anslagen till ministerstaten.

Såsom i den af herrar *Norberg* och *Truedsson* väckta motionen erinrats, hafva under de senaste årtiondena framställningar ofta inom Riksdagen gjorts om minskning i de ordinarie anslagen under denna hufvudtitel, och har jemväl Riksdagen år 1891 aflåtit skrifvelse till Kongl. Maj:t i syfte att åstadkomma minskning i dessa anslag. Under år 1893 hafva Riksdagens båda kamrar emellertid afslagit gjord framställning om sådan minskning, och under år 1894 har inom Riksdagen icke något förslag i dylik rigtning framkommit.

Då de skäl, som, enligt utskottets uppfattning, föranledt Riksdagen att, ehuru Riksdagen måste anses vidhålla sin i 1891 års skrifvelse uttalade mening, icke under för handen varande förhållanden vidtaga någon förändring i de ordinarie anslagen under tredje hufvudtiteln, för närvarande ega samma

och i visst afseende ökad giltighet, anser utskottet, att icke heller hvad anslagsbeloppen för år 1896 beträffar någon förändring bör ifrågakomma.

I afseende åter å den af herr Wavrinsky väckta motionen vill utskottet erinra, att Riksdagen i skrifvelse den 14 april 1893 yttrade följande: »Vid behandlingen af anslagen under tredje hufvudtiteln har Riksdagen, dertill särskildt föranledd af det Kongl. Maj:ts proposition bilagda protokollet öfver utrikesdepartementsärendet i sammansatt statsråd den 14 januari 1893, fäst sin uppmärksamhet på den inverkan, ett särskiljande af de förenade rikenas konsulatväsende, på sätt af Norges Storting blifvit förutsatt, kan komma att utöfva. Det större eller mindre behof af ökade anslag, som derigenom måste uppstå, är visserligen jemförelsevis af föga vigt; men den förändring i de nu bestående förhållandena, som ett sådant särskiljande innebär, kan deremot genom sina följder blifva af genomgripande betydelse. Konsulatväsendet står nemligen i ett sådant samband med de diplomatiska ärendena, att frågan om upplösning af gemensamheten i det förra synes Riksdagen icke kunna göras till föremål för pröfning utan att på samma gång sättet för de senares behandling måste komma under öfvervägande. Riksdagen hyser den vissa tillförsigt, att dervid öfvertygelsen om unionens värde och betydelse för de förenade rikena skall visa sig så starkt rotfäst hos båda folken, att genom tillmötesgående å ömse sidor en öfverenskomelse skall kunna vinnas, hvarpå sedermera ländernas lugna utveckling må kunna byggas.

Hvad nu särskildt beträffar konsulatärendena, är Riksdagen förvissad om, att i alla händelser tillfälle skall beredas Riksdagen att yttra sig i ämnet, innan något beslut, som inverkar på det nuvarande gemensamhetsförhållandet, varder fattadt; men Riksdagen vill emellertid uttala den uppfattning, att på det ifrågavarande området reformer kunna i handels och sjöfartens intresse vidtagas, utan att gemensamheten brytes.»

Då ett bifall till större eller mindre del af herr Wavrinskys ifrågavarande motion skulle innebära ett frångående af hvad Riksdagen i berörda skrifvelse uttalat, men utskottet är förvissadt derom, att Riksdagen i allo vidhåller sitt sålunda gjorda uttalande, finner utskottet nämnda motion böra lemnas utan afseende.

På grund af hvad sålunda anförts hemställer utskottet:

- a) att, med afslag å herrar Norbergs och Truedssons samt friherre Klinckowströms omförmälda motioner, den sistnämndes i hvad den afser framställning om minskning i anslagen till ministerstaten för år 1896, hvad Kongl. Maj:t i fråga om regleringen af de ordinarie utgifterna

under tredje hufvudtiteln föreslagit må vinna Riksdagens bifall; samt

b) att herr Wavrinskys förenämnda motion må af Riksdagen lemnas utan afseende.

Och kommer utskottet att öfver friherre Klinckowströms motion i öfriga delar framdeles afgifva utlåtande; hvilket utskottet skolat för Riksdagen

anmäla.

Extra anslag.

2:o. För fortsatt utgifvande af »Sveriges traktater» har Kongl. Maj:t jemväl för år 1896 äskat ett extra anslag af 4,500 kronor.

Angående
anslag till
»Sveriges
traktater».
[10.]

Under hänvisning till hvad statsrådsprotokollet (sid. 5) innehåller om arbetets fortgång, hemställer utskottet,

att till fortsatt utgifvande af »Sveriges traktater» må för år 1896 anvisas ett extra anslag af 4,500 kronor.

3:o. Slutligen har Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att medgifva: att af Sveriges andel i konsulskassans besparingar måtte från och med år 1896, så länge Kongl. Maj:t funne lämpligt, dock under högst tre år, få användas årligen 4,000 kronor till ett konsulsstipendium och 1,500 kronor till bestridande, i mån af behof, af stipendiatens resekostnader eller tillsammans 5,500 kronor.

Angående
konsuls-
stipendium.
[11.]

Kommerskollegium, som, enligt hvad af statsrådsprotokollet öfver utrikesdepartementsärenden den 31 december 1894 (sid. 54) inhemtas, gjort framställning till Kongl. Maj:t i detta ämne, har dervid anfört, bland annat, att i Norge årligen af särskildt anslagna medel utdelades stipendier åt unge män, som önskade uppehålla sig vid de förenade rikenas konsulat för att studera konsullära eller kommersiella förhållanden, och att, derest icke åt svenske män beredes motsvarande förmån, det kunde inträffa, att vid tillsättning af konsulsbefattningar svenske sökande i allmänhet komme att finnas i afseende å särskild utbildning för konsulsbefattning stå efter de norske sökandena, samt i anledning häraf hemställt, att af allmänna medel måtte beredas tillgång att genom utdelande af årliga stipendier sätta unge män i tillfälle att vid de förenade rikenas konsulat förvärfva de insigter och den erfarenhet i handels-, sjöfarts- och andra med utöfvandet af konsulstjenst samband egande förhållanden, som kunde göra dem särskildt egnade för sådan tjenst.

På förslag af ministern för utrikes ärendena har Kongl. Maj:t, enligt hvad af statsrådsprotokollet den 31 december 1894 (sid. 56) inhemtas, för stipendiets tillsättande och åtnjutande uppställt följande bestämmelser:

att ministern för utrikes ärendena skall genom kungörelser underrätta, att ansökningar till stipendiets erhållande kunna inom viss tid inlemnas till utrikesdepartementet;

att ansökningarna skola af utrikesdepartementet öfversändas till kommerskollegium för upprättande af underdånigt förslag;

att stipendiet skall utdelas på ett år, men att ministern för utrikes ärendena derefter skall kunna förlänga tiden för stipendiets innehafvande till tre år;

att åtnjutande af stipendiet icke skall för stipendiaten medföra någon som helst rätt att efter stipendietidens utgång vinna befordran;

att stipendiat icke skall behöfva ovilkorligen utdelas för hvart år, utan allenast i den mån för stipendiets erhållande lämplig person finnes att tillgå;

att inga särskilda kompetensvilkor skola på förhand stadgas, utan en hvar sökandes lämplighet bedömas efter för handen varande omständigheter;

att kommerskollegium efter utnämning af stipendiat skall till ministern för utrikes ärendena afgifva förslag till instruktion; samt

att utsedd stipendiat skall vara skyldig att ställa sig till efterrättelse de instruktioner, som honom meddelas af ministern för utrikes ärendena.

Med hänsyn till hvad sålunda i ärendet anförts och särskildt den nytta, förbindelserna med utlandet, i synnerhet handel och sjöfart, skulle vinna, om unga lämpliga personer i större mån än hittills beredes praktisk utbildning för befattningar å konsulatbanan, samt då ett bifall till ifrågavarande förslag icke medför någon ökning af denna hufvudtitels anslag, får utskottet, som emot ofvan omförmälda bestämmelser angående stipendiets tillsättande och åtnjutande icke haft något att erinra, hemställa,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning må vinna Riksdagens bifall.

Stockholm den 8 februari 1895.

På statsutskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.

Bil. Litt. A.**Tabell öfver ordinarie anslagen under riksstatens
Tredje hufvudtitel.**

1895 års riksstat anslår:			Förslag till blifvande riksstat:	
Anvisning i kontant.			Anvisning i kontant.	
Kronor.	ö.		Kronor.	ö.
		Utrikesdepartementet.		
		Kabinettskassans utgifter.		
		Departementschefen, ministern för utrikes ärendena ...	24,000	—
		Utrikesdepartementet	27,495	—
		Ministerstaten	337,941	—
		Militärattachéer	8,471	—
		Skrifmaterialier, expenser och extra utgifter	45,893	—
S:gr	443,800		S:gr	443,800
		Konsulskassans utgifter.		
		Utrikesdepartementet	7,525	—
		Konsulsstaten	223,482	—
		Skrifmaterialier, expenser och extra utgifter	15,285	—
		eller efter afdrag af hvad som här af beräknas kunna bestridas af inflytande konsulat- och expeditiionsafgifter	246,292	—
S:gr	160,000		86,292	—
		Utgifter, som bestridas af svenska statsverket allena.		
		Svenska kyrkan i Paris	2,950	—
S:a	606,750	Summa	606,750	—

Bil. Litt. B.

**Tabell öfver extra ordinarie anslag under riksstatens
Tredje hufvudtitel.**

	Kronor.	ö.
Utrikesdepartementet.		
För fortsatt utgifvande af »Sveriges traktater»	4,500	—